

RADA VLÁDY PRO SENIORY A STÁRNUTÍ POPULACE

Z á p i s

z 28. zasedání Rady vlády pro seniory a stárnutí populace konaného

dne 6. září 2016 od 9:30 hod.

v budově Ministerstva práce a sociálních věcí, zasedací místnost Klub

Přítomni: dle prezenční listiny¹

Program:

1. Zpráva o plnění Národního akčního plánu podporujícího pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017 (aktualizovaná verze k 31. 12. 2014) za rok 2015
2. Problematika výzkumu stárnutí
3. Životní úroveň starobních důchodců
4. Informace o Seniorském balíčku
5. Informace o Ceně Rady vlády pro seniory a stárnutí populace a o konferenci „Příprava společnosti na demografické změny“
6. Upřesnění situace o základních i nastavbových lékařských oborech
7. Informace z pracovních skupin (očkování proti pneumokokovým infekcím)
8. Různé

0. Úvod

Jednání Rady vlády pro seniory a stárnutí populace (dále jen „Rada“) zahájila její předsedkyně, ministryně práce a sociálních věcí M. Marksová, která uvítala členy a členky Rady a konstatovala, že Rada je usnášeníschopná vzhledem k přítomnosti 21 členů a zástupců členů Rady, z nichž 20 má hlasovací právo.

Předsedkyně Rady informovala přítomné o probíhajících změnách ve složení Rady – od minulého zasedání ke změnám ve složení nedošlo, aktuálně probíhá nominace tří členů Rady - z MZ a MF na základě personálních změn v resortech, ze Svazu měst a obcí – z důvodu rezignace člena Rady. Za MZ bude do Rady jmenován pan náměstek Philipp.

Předsedkyně Rady dále přednesla návrh na jmenování nového předsedy Pracovní skupiny na podporu zaměstnávání starších osob, pana Mgr. Jana Dobeše z Fondu dalšího vzdělávání.

¹ Prezenční listina tvoří přílohu zápisu

O návrhu na jmenování proběhlo **hlasování**: Pro 20, proti 0, zdržel/a se 0. **Návrh na jmenování** Mgr. Jana Dobeše předsedou Pracovní skupiny na podporu zaměstnávání starších osob **byl schválen**.

Předsedkyně Rady po té informovala Radu, že sekretariát neobdržel připomínky k zápisu ze 27. zasedání Rady a vyzvala přítomné k případnému vznesení připomínek. V rozpravě se nikdo nevyjádřil, proto bylo přistoupeno **k hlasování**: Pro 20, proti 0, zdržel/a se 0. **Zápis byl schválen**.

K programu zasedání předsedkyně Rady uvedla, že sekretariát obdržel podnět MŠMT, které požaduje projednat bod 2 jako bod 1. O návrhu MŠMT proběhlo **hlasování**: Pro 20, proti 0, zdržel/a se 0. **Změna pořadí bodů programu byla schválena**.

Dále byl projednán požadavek MZ, které požadovalo upravit název bodu 7 na: Informace z pracovních skupin. Předsedkyně Rady vyzvala zástupkyni MZ ke zdůvodnění navržené změny, kterou je požadováno vypustit z názvu bodu slova „očkování proti pneumokokovým infekcím“. S. Kottbauerová (MZ) Radu informovala o jednání, které k úhradě vakcíny proběhlo, kde však problém vyřešen nebyl, došlo pouze k dohodě, že agenda bude předmětem jednání další pracovní skupiny. J. Lorman informaci doplnil o dva hlavní problémy, které stále přetrvávají. Prvním z nich je relevantnost a význam studií posuzujících účinnost používaných vakcín a druhým je způsob výpočtu, který používají zdravotní pojišťovny pro tzv. ekonomicky nejméně náročnou variantu. Oba problémy projedná pracovní skupina, v níž budou zastoupeni odborníci z MZ, zdravotních pojišťoven a SÚKL. Místopředsedkyně Rady Z. Jentschke Stöcklová upozornila, že každý z členů Rady může navrhnout body jednání včetně názvů, které uzná za vhodné a ověřila, zda MZ na úpravě názvu bodu č. 7 trvá. S. Kottbauerová návrh na změnu názvu bodu stáhla.

Z. Pernes dále požádal o projednání valorizace penzí pro rok 2017 v rámci bodu Různé. K tomu předsedkyně Rady uvedla, že valorizace důchodů bude projednána v rámci bodu 3. Následně vyzvala Radu k odsouhlasení navrhovaných změn v pořadí projednávaných bodů:

1. Problematika výzkumu stárnutí
2. Zpráva o plnění Národního akčního plánu podporujícího pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017 (aktualizovaná verze k 31. 12. 2014) za rok 2015
3. Životní úroveň starobních důchodců
4. Informace o Seniorském balíčku
5. Informace o Ceně Rady vlády pro seniory a stárnutí populace a o konferenci „Příprava společnosti na demografický vývoj“
6. Upřesnění situace o základních i nastavbových lékařských oborech
7. Informace z pracovních skupin (očkování proti pneumokokovým infekcím)
8. Různé

O návrhu změn pořadí projednávaných bodů proběhlo **hlasování**: Pro 20, proti 0, zdržel/a se 0. **Program byl schválen** ve znění navržených změn.

1. Problematika výzkumu stárnutí

P. Černíkovský (MŠMT) Radu informoval o iniciativě EK – mechanismu společného programování. Jedná se o dobrovolné partnerství zemí EU, hlavním cílem je koordinace evropských zdrojů na podporu výzkumu v předem definovaných oblastech s vysokou sociální relevancí, nyní zahrnuje 10 iniciativ. Pro činnost Rady jsou relevantní zejména iniciativy Neurodegenerativní onemocnění (Alzheimer) a Delší a lepší život. ČR je t.č. zapojena do první z nich, kde je hlavním cílem hledání nových léků. ČR je však zapojena pouze formálně, ne finančně, takže nemůže plně využívat jejich

potenciál. S novelou zákona o podpoře výzkumu, vývoje a inovací se však otevírá možnost zapojit se do iniciativ od r. 2017 i finančně. Pilotně bude finančně podpořena platforma Neurodegenerativní onemocnění, což umožní finanční podporu výzkumů těchto chorob. V diskusi vystoupili O. Pospíšil a Z.Pernes s podnětem, aby se ČR zapojila do platformy a Delší a lepší život, protože téměř ¼ obyvatel ČR jsou příjemci důchodů a jejich situaci je třeba zlepšit. P. Černíkovský podnět uvítal a dále upřesnil cíle iniciativy, k nimž patří výzkum zdraví prospěšných pracovních podmínek, vyšší kvalita života ve vyšším věku, udržitelné financování zdravotních a sociálních systémů a další. Současně uvedl, že zapojení do iniciativy předpokládá meziresortní dohodu o alokaci prostředků. V současnosti však MŠMT nemá dostatek informací a doporučení Rady v této věci by nebylo dostatečně konkrétní. Zavázal se proto, že MŠMT bude Radu informovat, jakmile bude k projektům více informací.

I. Kotrbatá (MZ) uvedla, že výzkum stárnutí patří k prioritám MZ, alokace finančních prostředků na něj stoupá a další zvýšení je plánováno i na příští roky. Výzkum je podporován Grantovou agenturou ČR, Agenturou pro zdravotnický výzkum i resortem MZ.

2. Zpráva o plnění Národního akčního plánu podporujícího pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017 (aktualizovaná verze k 31. 12. 2014) za rok 2015 (dále jen „Zpráva“)

Předsedkyně Rady vyzvala J. Ryšánkovou o stručné shrnutí Zprávy. J. Ryšánková poděkovala všem přispěvatelům, zejména neziskovým organizacím Život 90 a Rada seniorů ČR, které zaslaly nejvíce příspěvků. Rovněž avizovala, že kromě Zprávy by se ráda věnovala také informacím o budoucnosti, protože během příštího roku bude třeba aktualizovat národní akční plán pro období 2018 a další roky. Uvedla, že za rok 2015 bylo ve Zprávě hodnoceno celkem 102 opatření, což je vysoký počet, zaměří se proto jen na některá z nich. Z opatření MPSV zmínila vydání Slovníku sociálního zabezpečení, za ČSSZ uvedla zveřejnění důchodové kalkulačky na webových stránkách a rozeslání informačního dopisu pojištěncům v předdůchodovém věku. MZ vydalo studii Ekonomická analýza dlouhodobé lůžkové a terénní péče, MV nově zavedlo kategorii osob věku 65+ do kriminálních statistik a statistik pořádkové policie týkající se domácího násilí, pilotně ověřilo vzdělávací programy pro policisty týkající se seniorské agendy a zavedlo výukový program Specifika komunikace se seniorem jako obětí či svědkem trestného činu. MSp v rámci justiční akademie zavedlo semináře pro soudce, státní zástupce a vyšší soudní úředníky např. na témata senior jako oběť trestné činnosti a psychologie výsledku dospělých. Uvedla, že k realizaci těchto opatření, která jsou součástí NAP, v minulosti opakovaně vyzývali členové Rady i jejich pracovních skupin. J. Ryšánková dále Radu informovala, že v rámci projektu ESF (t.č. ve schvalovacím řízení) budou zahájeny práce na nové víceleté strategii pro přípravu na stárnutí, která by měla mít mj. lepší strukturu a méně opatření. Členové Rady budou vyzváni ke spolupráci na přípravě tohoto dokumentu.

3. Životní úroveň starobních důchodců

Předsedkyně Rady v úvodu zdůraznila, že součástí bodu je rovněž agenda valorizace důchodů a vyzvala M. Kleňhovou k přednesení úvodního referátu². M. Kleňhová předdeslala, že data, která má ČSÚ a jsou v prezentaci obsažena, vycházejí z výběrového šetření v domácnostech a zahrnují důchodce žijící v domácnostech, tedy nezachycují celou důchodcovskou populaci. Prezentace je zaměřena na příjmy i výdaje osob starších 65 let a situace na trhu práce týkající se osob starších 60 let. Indikátor ohrožení příjmovou chudobou je zpracováván podle mezinárodní metodiky, je nastaven

² Prezentace tvoří přílohu zápisu

na hranici 60 % mediánu veškerých příjmů a důchodový systém v ČR je nastaven tak, aby vyrovnával situaci důchodců a ostatních obyvatel. Pod hranicí příjmové chudoby je nyní 9,7 % domácností celkem a 11,5 % nepracujících důchodců. U domácností s příjmy na úrovni 70 % mediánu je pod hranicí chudoby 17 % domácností, ale již 27 % důchodců – tj. velká část důchodců se pohybuje svými příjmy těsně nad hranicí ohrožení chudobou. Nejvíce ohrožené příjmovou chudobou jsou domácnosti samostatně důchodkyň, kde míra ohrožení chudobou dosahuje téměř 21 %. Kromě ohrožení příjmovou chudobou je významným indikátorem míra materiální deprivace – výdaje, které si domácnosti nemohou dovolit. Ta dosahuje u všech osob 5,6 %, u starobních důchodkyň je to téměř 9 %. Nejčastěji si nemohou dovolit mimořádný výdaj 9 500 Kč týdenní dovolenou a 14 % si nemůže dovolit maso 1x týdně. Průměrná domácnost vydá 41 % příjmů za bydlení, potraviny nápoje. U domácností důchodců tvoří tyto výdaje přes 50 % celé spotřeby těchto domácností. Pro osaměle žijící starobní důchodkyně činí tento podíl dokonce 57 %, přičemž více než 1/3 tvoří jen samotné náklady na bydlení. U domácností nepracujících důchodců v nájmu tvoří náklady na bydlení až jednu třetinu příjmu. Tyto domácnosti vnímají náklady na bydlení jako velkou zátěž ve 27 % případů, zatímco průměr v populaci dosahuje 24 %. Domácnosti důchodců rovněž významně méně než ostatní domácnosti využívají stravovacích služeb, stravují se vesměs doma a jejich výdaje jsou vyšší než průměr. Spotřeba těchto domácností je naopak nižší než výdaje. Míra zaměstnanosti u osob nad 60 let roste, ve věku 60-64 let dosahuje 34,3 %, u osob ve věku 65+ činí 5,6 %. Dva z pěti pracovníků jsou z Prahy, kde je více příležitostí. Pracují spíše osoby se středním a VŠ vzděláním, jejich podíl mezi všemi pracujícími tohoto věku činí 69 %. Dominují mezi nimi muži.

Předsedkyně Rady upozornila, že při prezentaci je nutné zvažovat relevanci jednotlivých údajů mj. i s ohledem na novináře - např. údaj o míře chudoby seniorů bez započítání transferů – a jsou pro daný účel irelevantní. Rovněž uvedla, že vládě budou předloženy dvě varianty – valorizace o 200, resp. o 300 Kč. Dále uvedla, že ministr financí v televizním pořadu *Partie* přislíbil valorizaci o 300 Kč. V diskusi vystoupil Z. Pernes, který poděkoval za zařazení bodu i za pozornost, která je ze strany MPSV věnována ekonomické situaci seniorů. Rovněž uvedl, že je třeba zvažovat i další aspekty, než jen životní úroveň měřenou spotřebou. Dále prezentoval údaje ilustrující životní úroveň důchodců měřenou spotřebou v reálných hodnotách. Z hlediska příjmů vzrostly průměrné roční příjmy důchodců ze 146 360 Kč na 146 487 Kč, což je nárůst o 0.1 % a je nejnižší za posledních 12 let. Dále informoval Radu o vývoji cenových indexů (např. u spotřeby potravin došlo loni k meziročnímu poklesu indexu na 98.9 %, u nealko nápojů na 98.5 %, u odívání k nárůstu na 104.8 %, u obuvi včetně oprav k poklesu na 92.56 %, u nájemného index vzrostl na 100.3 %). Z 33 hodnocených položek tak došlo u 16 k nárůstu, u 17 položek k poklesu. Tento stav je spolu s r. 2008 nejhorší v desetileté historii. Rada seniorů posuzuje míru materiální deprivace jinak než ČSÚ – vychází z toho, zda si důchodci mohou dovolit základní potřeby. Spotřební koš základních potřeb důchodců vypočtený Z. Pernesem činí 8 150 Kč, průměrná penze byla 11 388 Kč. Na minimální spotřební koš nedosahovalo 130 000 starobních důchodců. To se týká zejména starších důchodců, jejichž penze jsou nižší, zvláště seniorek.³ Rovněž upozornil na úmluvy Mezinárodní organizace práce týkající se valorizace důchodů, k jejichž plnění se ČR zavázala. Závěrem uvedl, že Rada seniorů vítá návrh valorizace MPSV a žádá Radu, aby podpořila hlasováním paní ministryni v prosazení varianty zvýšení o 300 Kč. Předsedkyně Rady zdůraznila, že zvýšení důchodů o 300 Kč bude podporovat, rozloučila se s Radou z důvodu jednání v Poslanecké sněmovně a řízení jednání Rady předala místopředsedkyni Rady Z. Jentschke Stöcklové. V další diskusi vystoupil J. Lorman, který upozornil na článek a studii

³ Podrobnější informace, resp. prezentace Z. Pernesem bude Radě zaslána pro informaci dodatečně.

týkající se spotřeby potravin seniorů.⁴ Při novinářském zpracování článku byla zohledněna pouze část skutečnosti, tedy fakt, že důchodci vynakládají za nákup potravin z celé společnosti nejvíce bez zohlednění podpory, kterou senioři poskytují svým blízkým. Studie agentury STEMMARK zaměřená na osoby 55+ neuvádí další členění této věkové kategorie, takže situaci důchodců ovlivňují příjmy a výdaje bonitních zaměstnanců v předdůchodovém věku. Tím je ovlivňována nejen veřejnost, ale i politici. J. Lorman Radě doporučil iniciovat veřejné setkání k uvedení těchto záležitostí na pravou míru. O. Pospíšil požádal o přiložení studie k zápisu.⁵ I. Kleňhová k článkům uvedla, že číselné údaje uvedené v článcích nepocházejí z ČSÚ, novináři někdy využívají své zdroje a ad hoc průzkumy, z nichž není jasná metodika výzkumu ani výběr vzorku. Dále upozornila, že údaje, které byly uvedeny v její prezentaci, nejsou určeny novinářům a upřesnila, že údaje o příjmové chudobě jsou posuzovány vůči průměrné mzdě. V další diskusi A. Nohavová upozornila, že valorizace důchodů daná procentuálně dále rozevívá nůžky mezi důchodci s vysokými důchody a důchodci s nízkými důchody, které se zvyšují méně než důchody vyšší. Dále uvedla, že vítá zastropování věku odchodu do důchodu, zároveň však upozornila na některá rizika spojená s odchodem v 65 letech. Například psychika funguje rozdílně za situace, když pracovat mohu anebo musím, dále zmínila riziko ztráty způsobilosti u některých profesí a vyšší nemocnost starších lidí, která negativně dopadne na zaměstnavatele. Místopředsedkyně Rady předala slovo J. Škorpíkovi (MPSV) k představení mechanismu zvyšování důchodů. Ten uvedl, že od r. 1996 se důchody z důchodového pojištění zvyšují na základě ustanovení § 67 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Zákonná úprava určila, že pro zvýšení důchodů v pravidelném termínu od ledna se úhrnná výše zvýšení stanoví podle údajů ČSÚ tak, aby u průměrného starobního důchodu zvýšení činilo částku odpovídající 100 % růstu úhrnného indexu spotřebitelských cen za domácnosti celkem a dále též částku odpovídající jedné třetině růstu reálných mezd. Od roku 2008 byly valorizační podmínky zpřísněny. Zvýšila se hranice růstu úhrnného indexu spotřebitelských cen jako podmínky pro valorizaci důchodů z 5 % na 10 % a valorizace pokrývala pouze 70 % inflace. Tato situace trvala až do roku 2002. Zákonem č. 264/2002 Sb. byla upravena valorizace důchodů zpět podle růstu cen (100%) a reálných mezd (1/3) s tím, že konkrétní výši zvýšení stanoví vláda nařízením, přičemž zvýšení může být vyšší než minimální zvýšení dané zákonem. V roce 2008 byla podmínka pro valorizaci snížena na růst cen o 5 %. Od roku 2011 byla valorizace důchodů podle růstu cen (100%) a reálných mezd (1/3) pevně ukotvena v zákoně bez možnosti volného rozhodování vlády. V letech 2013 – 2014 došlo k úpravě pravidel pro valorizaci důchodů zákonem č. 314/2012 Sb., který stanovil, že pro valorizaci důchodů se použije pouze jedna třetina procentního přírůstku indexu spotřebitelských cen. V roce 2015 byla stanovena minimální výše valorizace, která nesmí být nižší než 1.8 %, v letošním roce byla schválena změna navracející kompetenci ke zvyšování důchodů vládě až do výše 2.7 %. Od ledna 2017 budou důchody zvýšeny nařízením vlády. Valorizace je navržena ve dvou variantách - 1.7 %, nebo 2.7 %, což představuje zvýšení průměrného důchodu o 200 nebo o 308 Kč.

⁴ Článek tvoří přílohu zápisu.

⁵ Prezentace studie tvoří přílohu zápisu.

V 11:00 hod. byla vyhlášena přestávka v jednání, které bylo obnoveno v 11:15 hod. Na zasedání Rady bylo po přestávce přítomno 15 členů a jejich zástupců s hlasovacím právem.

Místopředsedkyně Rady vyhlásila **hlasování** o návrhu Z. Pernese na **usnesení Rady** ve znění: ***Rada vlády pro seniory a stárnutí populace podporuje úsilí ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové o navýšení důchodů ve výši 308 Kč.***

Výsledky hlasování: Pro 13, proti 0, zdržel/a se 0.

Usnesení Rady bylo přijato.

4. Informace o Seniorském balíčku

Místopředsedkyně Rady informovala přítomné, že na MPSV se připravuje tzv. seniorský balíček, což je soubor opatření na zlepšení života seniorů. Navrhovaná opatření jsou v gesci více resortů. Místopředsedkyně Rady poděkovala všem členům Rady, kteří k formulaci opatření přispěli a závěrem uvedla, že Rada bude seznámena s finální verzí balíčku.

5. Informace o Ceně Rady vlády pro seniory a stárnutí populace a o konferenci „Příprava společnosti na demografické změny“

Místopředsedkyně Rady předala slovo J. Maláčové, která Radu informovala, že Cena Rady bude udělena za významný přínos ke zvýšení kvality života seniorů a k řešení problematiky stárnutí a stáří ve dvou kategoriích a že její vyhlášení i složení sedmičlenné poroty bylo odsouhlaseno Radou per rollam v červenci 2016. Ocenění předá paní ministryně spolu s panem premiérem u příležitosti Mezinárodního dne seniorů (každoročně 1. října) na mezinárodní konferenci Příprava společnosti na demografické změny, která proběhne ve dnech 3. a 4. října 2016 v Brně. Pozvánku na konferenci členové Rady obdrželi. Konference se bude zabývat seniorskou agendou a přípravou společnosti na demografické změny ve čtyřech aspektech. Nominace probíhaly od 29. července do 31. srpna 2016, sekretariát za toto období obdržel 41 nominací v kategorii jednotlivců a 16 nominací v kategorii kolektiv. Přehled nominací bude členům Rady zaslán v nejbližších dnech.

6. Upřesnění situace o základních i nastavbových lékařských oborech

Místopředsedkyně Rady vyzvala k přednesení informace Z. Podhrázkého (MZ). Z. Podhrázký Radu informoval, že ve vládním návrhu zákona č. 95/2004 Sb., není obor geriatry v základních lékařských oborech, ale je zařazen mezi obory nastavbové. Dále uvedl, že k vládnímu návrhu zákona existuje komplexní pozměňovací návrh, který MZ nepřipravovalo, podílelo se pouze na jeho legislativně-technickém zpracování. V tomto pozměňovacím návrhu obor geriatry je již mezi základní obory zařazen. Otázka nastavbových lékařských oborů zatím není rozhodnuta, bude předmětem prováděcího předpisu k zákonu. Rovněž Radu informoval, že k návrhu zákona je vzneseno 22 poslaneckých pozměňovacích návrhů.

7. Informace z pracovních skupin (očkování proti pneumokokovým infekcím)

Místopředsedkyně Rady vyzvala J. Lormanu k zopakování informace, přednesené již v úvodu. J. Lorman uvedl, že schválená novela zákona o zdravotním pojištění v § 30 nově zahrnuje úhradu zdravotních pojištěnec při očkování proti pneumokokovým infekcím, u osob věku 65+ dle schváleného očkovacího schématu. Konkrétní vakcína není v zákoně uvedena, v současnosti existují dvě, s různou účinností na různé skupiny osob. Starší (a současně levnější) z nich vykazuje dle názoru Národní imunizační komise a České vakcinologické společnosti nízkou účinnost u osob ve věku 70+. I WHO se vyjadřuje obdobně a doporučuje očkovat nejprve novější vakcínou a přeočkovat starší

očkovací látkou. SÚKL využívá jiné odborné stanovisko a považuje starší vakcínu za dostačující. První rovina sporu je tedy v rovině odborné. Druhá rovina je ekonomická. Zákon o zdravotním pojištění umožňuje využít ekonomicky nejméně náročnou variantu. Metodiky zdravotních pojišťoven však neumožňují zohlednit celkové náklady na nutná přeočkování po 5 letech u starší vakcíny po dobu dožití (nad 80 let). Novější vakcína má přitom delší účinnost a náklad za očkování rozložený v čase by byl nižší. Do 30 dnů by mělo proběhnout jednání za účasti všech relevantních odborníků. Z. Pernes v diskusi uvedl, že Rada seniorů opakovaně jednala s MZ, které doporučuje, aby senioři využili § 16 zákona o veřejném zdravotním pojištění, který umožňuje, aby o aplikaci dražší vakcíny rozhodl revizní lékař na doporučení praktického lékaře. S. Kottbauerová uvedla, že názory odborníků na účinnost vakcín se liší, proto je třeba získat stanovisko SÚKL a nabídla, že MZ zajistí jeho přítomnost na jednání pracovní skupiny. Dále zdůraznila, že úhrada očkování všem seniorům z veřejného zdravotního pojištění je úspěchem. V předchozích letech, kdy na očkování přispívaly pojišťovny v rámci svých programů, byl zájem o očkování malý. Místopředsedkyně Rady závěrem shrnula, že jednání k očkování bude pokračovat v pracovní skupině a Rada bude informována na svém příštím zasedání o výsledcích.

Na vyzvání místopředsedkyně Rady vystoupil J. Dobeš s informací o činnosti Pracovní skupiny na podporu zaměstnávání starších osob. Uvedl, že pracovní skupina obnovila svou činnost a poprvé se sešla 1. srpna 2016 po dlouhé prodlevě od listopadu 2015. Pracovní skupina se dohodla na třech základních prioritách, na nichž chce spolupracovat s Oddělením politiky stárnutí. První z nich je spolupráce na přípravě nového koncepčního materiálu navazujícího na NAP, druhou je návrh témat pro jednu z výzev v rámci OPZ zaměřenou na starší osoby a podporu Age Managementu, třetí je doplnění členů pracovní skupiny o zástupce relevantních sekcí MPSV, zejména sekce 4 a sekce 8.

V rámci informace o činnosti Pracovní skupiny na podporu rozvoje služeb pro seniory J. Lorman doplnil své předchozí informace k vakcinaci seniorů – na této agendě spolupracují Pracovní skupina na ochranu práv seniorů a Pracovní skupina na podporu rozvoje služeb pro seniory.

Místopředsedkyně Rady vyzvala K. Nehodovou k přednesení informace o činnosti Pracovní skupiny na podporu vzdělávání a dobrovolnictví. Ta zdůraznila, že vzdělávání seniorů má mnohaletou tradici, jako celek však nemá oporu ani v legislativě ani ve standardech a je třeba získat podporu resortů i Rady. Doplnila, že na příštím zasedání bude Radu informovat o závěrech a doporučeních, k nimž pracovní skupina došla. Jako jednu z možných cest navrhla gesci za oblast vzdělávání seniorů převést do úřadu ministra pro lidská práva. J. Lorman doplnil, že vzdělávání osob věku 65+ je tématem, které se na jednáních Rady objevuje dlouhodobě, otázka gesce za tuto oblast však zůstává nevyřešena. MŠMT, které je zpracovatelem Strategie celoživotního učení, však zodpovídá pouze za školy a školská zařízení, přičemž vzdělávání mimo tyto instituce neřeší. Otázka tedy zní: je vzdělávání osob 65+ sociální problém? Pak by patřilo do gesce MPSV. Podstatou vzdělávání osob 65+ je přitom rozvoj kompetencí nezbytných pro to, aby jedinci mohli o svém životě odpovědně rozhodovat. J. Lorman dále vyzval Radu a místopředsedkyni Rady M. Štěpánkovou, aby se vyjádřila. M. Štěpánková uvedla, že vzdělávání není primárně sociální agendou, naopak slouží k prevenci řady sociálních jevů. Primární zodpovědnost z jejího pohledu tedy nese MŠMT. Rada může vznést podnět vládě, která jediná je kompetentní rozhodnout a zodpovědnost za tuto agendu určitému resortu jednoznačně uložit. Rovněž uvedla, že v budoucnu by mohl být upraven a posílen kompetenční zákon, aby se nezaměřoval pouze na vzdělávání dětí a mladých lidí, ale pokrýval celou oblast. Místopředsedkyně Rady závěrem požádala o zpracování konkrétního výstupu, kterým by se Rada mohla na zasedání zabývat.

8. Různé

Místopředsedkyně Rady vyzvala J. Maláčovou k přednesení informací ze sekretariátu Rady. J. Maláčová uvedla, že sekretariát neobdržel od členů Rady žádné podněty do bodu „Různé“, na minulém zasedání Rady však byla vyžádána informace o stavu projednávání novely zákona o obětech trestných činů. Ta je nyní projednávána v PSP ČR, 2. čtení navrženo na pořad 49. schůze od 6. 9. 2016.

Termín příštího zasedání Rady bude upřesněn, předběžně je stanoven na listopad. Dále informovala o bodech navržených k projednání na příštím zasedání Rady:

- Aktuální informace z průběhu jednání a prací důchodové komise - přednese prof. Potůček, předseda Odborné komise pro důchodovou reformu.
- Studie OECD o chudobě seniorů - bude členům zaslána.
- Informace k transformaci psychiatrické péče – přednese MUDr. Hollý, ředitel Psychiatrické nemocnice Bohnice.
- Informace o činnosti spolku Hurá na výlet, který organizuje výlety pro seniory 65+ a ZTP a nabízí alternativu k tzv. šmejdům.

J. Maláčová dále doplnila informace k dotacím a projektům:

- Dotační program MPSV na podporu VÚA – bude vyhlášen pravděpodobně k 1. říjnu, informace budou zveřejněny.
- Nový dotační program na podporu samosprávy na podporu politiky stárnutí– probíhá předkládání žádostí.
- Systémový projekt z ESF k implementaci politiky stárnutí na krajskou úroveň bude zahájen pravděpodobně v listopadu 2016.

Z. Pernes požádal o doplnění informací k projektům a výzkumům, které MPSV zadalo. K tomu J. Ryšánková uvedla, že základní přehled byl Radě vytištěn. Sekretariát zároveň počítá s podrobnější prezentací jednotlivých výzkumů na příštích zasedáních Rady. Většina výzkumů byla zadána prostřednictvím TAČR, některé byly zpracovány ve VÚPSV. Dále upřesnila, že na příštím zasedání bude prezentován výzkum týkající se exekucí.⁶

O. Pospíšil informoval Radu o jednání s MZ a MPSV o možnosti získat příspěvek na rekreační aktivity. Obdobný příspěvek je vyplácen seniorům na Slovensku již více let. Výsledek rozhodnutí MZ však v tuto chvíli není znám. Místopředsedkyně Rady proto vyzvala zástupkyni MZ k doplnění informací.

S. Kottbauerová upřesnila, že nová metodika dotačních programů MZ byla zveřejněna minulý týden na webu MZ a je možné žádat o příspěvek v oblasti podpory zdraví na základě projektu, který zpracuje žadající organizace. Projekty by se měly podávat do 30. září 2016.

Místopředsedkyně Rady konstatovala, že byl naplněn plánovaný program a ukončila 28. zasedání.

Přílohy zápisu:

1. Prezenční listina
2. Prezentace ČSÚ Životní podmínky důchodců
3. Článek Senioři utrácejí za jídlo ze všech skupin nejvíc
4. Prezentace studie STEM/MARK
5. Studie OECD Pensions at a Glance 2015

⁶ Přehled výzkumů tvoří přílohu tohoto zápisu.

6. Přehled výzkumů zadaných MPSV

V Praze dne 10.9. 2016

Zapsala: Hana Končelová